

Unifin lausunto Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2027—2030

Viite: VNS 3/2026 vp

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027-2030 (JTS).

Julkisen talouden säästöpainneissa Unifi pitää hyvänä, että JTS:ssä ei esitetä suoria leikkauksia yliopistoille. Korkeakoulutus ja tutkimus ovat tutkitusti keskeisiä hyvinvoinnin ja talouskasvun lähteitä. Julkiset panostukset tutkimukseen ja koulutukseen kasvattavat Suomen inhimillistä pääomaa, johon tuottavuuden ja talouden kasvu sekä yhteiskunnan uudistuminen nojaavat. Suomen tulisi vahvistaa yliopistojen perusrahoitusta, jotta korkeakoulutuksen määrää voidaan lisätä laadusta tinkimättä. Kokopäiväisiin opiskelijamääriin suhteutettuna korkeakoulujen rahoitus on Suomessa 25-35 % alemmalla tasolla kuin Ruotsissa, Norjassa tai Tanskassa (OECD, EAG 2025).

Keskeistä on myös pitää kiinni t&k-rahoituslaista ja t&k-menojen 4 %:n BKT-tavoitteesta. Unifi esittää vakavan huolensa JTS:ssä kirjattua 20 miljoonan euron leikkausta T&K-rahoitukseen. Leikkauksen perusteluna on, että jatkossa vastaava summa EU:sta saatua T&K-rahoitusta luettaisiin valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan panostuksiin. Tämä ei ole lain hengen mukaista.

Suomen tavoitteena on lisätä ulkomailta saatua laatuun perustuvaa kilpailtua T&K-rahoitusta. Kansallisen T&K -rahoituksen leikkaaminen EU:sta saadun rahoituksen perusteella on täysin vääränlainen ”kannuste”. Sen lisäksi, että suunniteltu leikkaus rankaisisi EU-rahoituksen kotiuttamisesta, se myös heikentäisi edellytyksiä EU-rahoituksen kasvattamiselle, sillä kilpailuissa EU-rahoitushauissa menestyminen edellyttää vahvaa kansallista tutkimuspohjaa ja -rahoitusta.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Jari Ojala
puheenjohtaja

Heikki Holopainen
toiminnanjohtaja